

Kommuneplanens samfunnsdel 2021- 2033

Vedtatt 14.juni. 2021

Inderøy kommune

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Presentasjon av 5053 Inderøy.....	5
2.1	Areal	5
2.2	Befolkning.....	5
2.3	Sysselsetting	6
2.4	Bebyggelse.....	7
2.5	Antall personer per bolig.....	7
3	Kommuneplanens samfunnsdel – bakgrunn og oppgave	7
3.1	Nasjonale retningslinjer.....	7
3.2	FNs bærekraftmål.....	7
3.3	Trøndelagsplanen	8
3.3.1	Bolyst og livskvalitet	8
3.3.2	Kompetanse, verdiskaping og naturressurser	8
3.3.3	Regionale tyngdepunkt og kommunikasjoner.....	8
3.3.4	Trøndelagsplanen – regional planstrategi.....	8
3.4	Kommunal planstrategi og planprogram	9
4	Planprosess.....	10
4.1	Organisering	10
4.2	Medvirkning.....	10
5	Visjon, verdier og målsetting.....	12
5.1	Visjon	12
5.2	Verdier	12
5.3	Overordna målsettinger	13
5.4	Overordna prioriteringer.....	13
6	Gjennomgående tema innenfor innsatsområdene.....	14
6.1	Generelt om gjennomgående tema	14
6.2	Folkehelse.....	14
6.3	Miljø og klima	15
6.4	Mangfold	15
7	Innsatsområder – utvikling av lokalsamfunnet	16
7.1	Befolkning og levekår	16
7.1.1	Status og utfordringer	16
7.1.2	Mål – befolkning og levekår	18
7.1.3	Handlingsdel – befolkning og levekår.....	18
7.2	Verdiskaping og næringsliv.....	18

7.2.1	Status og utfordringer	18
7.2.2	Mål – verdiskaping og næringsliv	20
7.2.3	Handlingsdel – verdiskaping og næringsliv	21
7.3	Kultur og nærmiljø.....	21
7.3.1	Status og utfordringer	21
7.3.2	Mål – kultur og nærmiljø.....	22
7.3.3	Handlingsdel – kultur og nærmiljø	23
7.4	Langsiktig arealplanlegging	23
7.4.1	Status og utfordringer	23
7.4.2	Mål – langsiktig arealplanlegging	24
7.4.3	Handlingsdel – langsiktig arealplanlegging	25
7.5	Samfunnssikkerhet og beredskap	25
7.5.1	Status og utfordringer	25
7.5.2	Mål – samfunnssikkerhet og beredskap.....	25
7.5.3	Hovedmål	25
7.5.4	Delmål.....	25
7.5.5	Handlingsdel – samfunnssikkerhet og beredskap	26
7.6	Kommunale tjenester.....	26
7.6.1	Status og utfordringer	26
7.6.2	Mål – Kommunale tjenester	29
7.6.3	Handlingsdel – kommunale tjenester	30
7.7	Kommunen som organisasjon	30
7.7.1	Status og utfordringer	30
7.7.2	Mål – Kommunen som organisasjon	31
7.7.3	Handlingsdel – Kommunen som organisasjon	32
7.8	Inderøy som samarbeidspartner	33
7.8.1	Status og utfordringer	33
7.8.2	Mål – Inderøy som samarbeidspartner	33
7.8.3	Handlingsdel – Inderøy som samarbeidspartner	33

1 Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel er verktøyet for kommunens helhetlige planlegging. Gjennom planprosessen skal kommunen vektlegge utfordringer i samfunnsutviklinga og vise kommunens prioriteringer. Planen skal synliggjøre kommunen som samfunnsutvikler og tjenesteleverandør.

Et viktig prinsipp er at samfunnsdelen ikke skal være mer omfattende enn nødvendig, og legge vekt på tilpasning til kommunenes behov. Kommunen kan ved å prioritere satsingsområder i samfunnsdelen sikre forankring og politisk forutsigbarhet for kommende planprosesser. Svært mange av kommunens oppgaver er lovpålagt og det kreves ressurser for å gjennomføre mange av dem. Det blir således begrensede ressurser til å løse oppgaver som ikke er lovpålagt. Spørsmålet er hvilke mål kommunen vil prioritere og hvilken strategi kommunen vil legge til grunn for gjennomføring.

Samfunnsdelen må inneholde vurderinger av forventet utvikling. Arealregnskap over utbyggingsareal som ligger inne i gjeldende plan presenteres i arbeidet med arealdelen, men analyser av forventet befolkningsutvikling, opp mot målsetting om vekst, gir føringer for framtidig arealbehov.

Vedtatt kommuneplan legger visjon «Best - i lag», med verdibegrepene åpenhet, raushet og respekt, til grunn for framtidig samfunnsutvikling og kommunens forvaltningsoppgaver.

De viktigste innsatsområdene i dagens samfunnsdel har vært fokus på kommunens befolkningsutvikling og befolkningens levekår, skape grobunn for et solid næringsliv, levende kulturliv, reduksjon i energibruk, en bærekraftig arealplanlegging, trygg beredskap, samt ha et godt og framtidsretta tjenestetilbud. I tillegg har det vært et eget punkt om Inderøy som samarbeidspartner.

Med tanke på årene fram til 2034 og at vi skal bestå som egen kommune, vil en del innsatsområder revideres og endres i takt med nye nasjonale fokusområder. Derfor vil folkehelse og miljø/klima være spesielt ivaretatt som gjennomgangstema for alle innsatsområdene. Det er også i planprosessen lagt vekt på at mangfold skal belyses og ivaretas innenfor alle de ulike fagområdene der det passer.

Det skal være en tydelig sammenheng fra kommunens vedtatte planstrategi der status og utfordringer, samt planbehov i kommunen er presentert, til overordna mål med delmål/strategier i kommuneplanens samfunnsdel, og videre til kommunedelplaner/ temaplaner innenfor hvert fagfelt. Til slutt skal handlingsdel med tiltak og behov for ressurser synliggjøres i budsjett og økonomiplan. Gjennom at samfunnsplanen klargjør hvilke planområder og satsingsområder som vektlegges, har politisk nivå en sterk innflytelse i planlegging og forvaltning i kommunen.

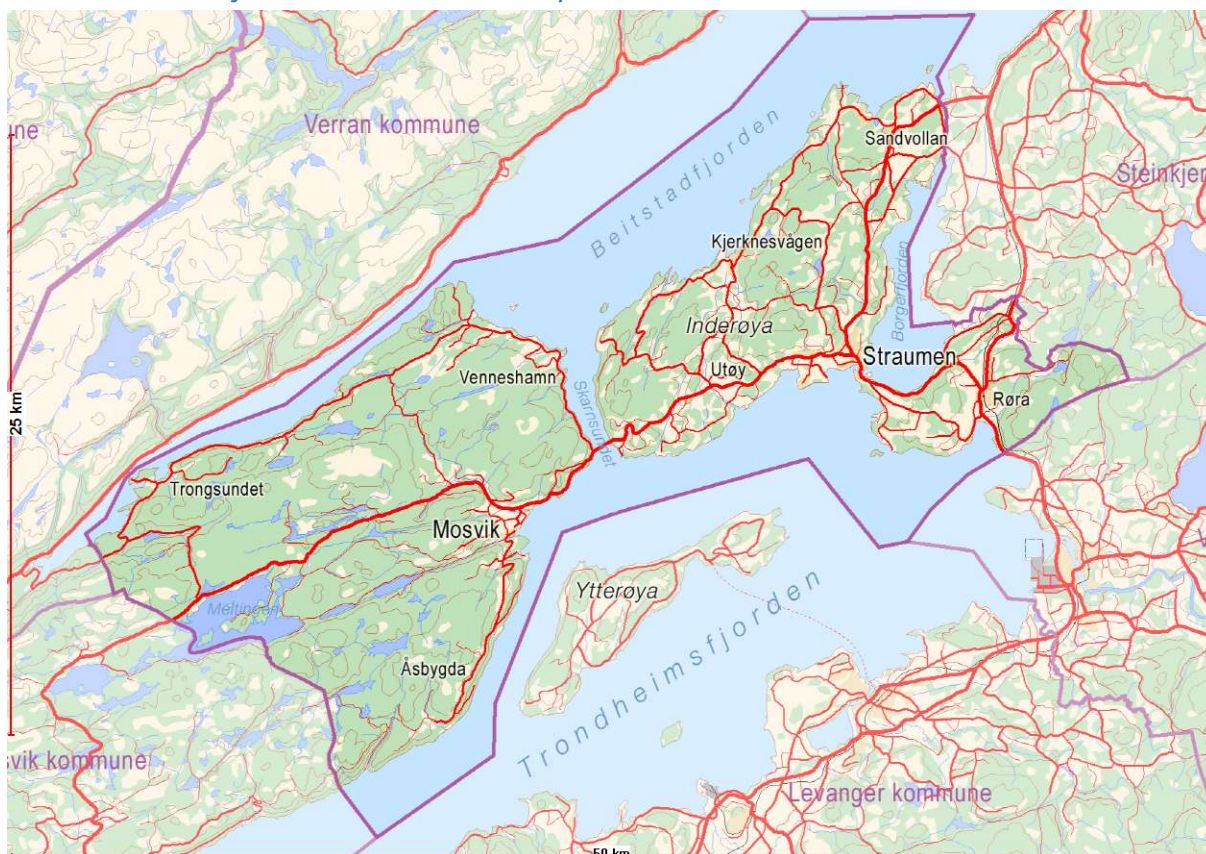

Landskap, Hamnasetra i Mosvik.

Gullflyndra

2 Presentasjon av 5053 Inderøy

Kilde: Inderoy.kommune.no/kart

2.1 Areal

	Landareal	Sjøareal	Kystlinje	Total areal
5053 Inderøy	364000 daa	195000 daa	175 km	559000 daa

2.2 Befolkning

Nedenfor er det satt opp en tabell med middels utvikling av befolkningstallet i Inderøy fram til 2040. (Tallene hentet fra Framsikt/SSB i april 2021).

	2021	2026	2031	2036	2041	2046
0-åringer	66	61	64	66	64	62
Barnehage 1-5 år	366	332	342	353	359	348
Grunnskole 6-15år	861	842	795	765	790	806
Videregående 16-19 år	371	347	338	331	302	312
Voksne 20-66 år	3 772	3 809	3 756	3 671	3 604	3 588
Eldre 67-79 år	987	1 103	1 082	1 138	1 154	1 098
Eldre 80-89 år	271	364	543	614	616	651
Eldre 90 år og eldre	70	65	83	123	198	222
Totalt	6764	6923	7003	7061	7087	7087

Tallene fra SSB viser en tydelig utvikling i folketallet. Likevel slik at mellom juni og desember 2020 har befolkningen økt med 7 til 6766 personer. Prognosene for Inderøy har variert mellom svak reduksjon og svak økning de siste årene, og befolkningen har i stor grad ligget +/- 6800 i flere år.

Andelen eldre øker, spesielt i gruppen 80-89 år, mens det er en svak nedgang av barn i grunnskolealder og ungdommer i videregående. Den arbeidsdyktige aldersgruppen (20 – 66 år) er stipulert med nedgang på ca. 200 personer, noe som blant annet kan få betydning for antall barn innenfor skole og barnehage. Dette forteller oss noe om framtidige behov for innsats innenfor de ulike tjenestene, men det forteller også noe om at man er nødt til å se på tilpassing av organisasjonsstrukturen innen tjenesteområdene.

2.3 Sysselsetting

Nedenfor er SSB sin tabell over sysselsatte i Inderøy kommune 4. kvartal 2018 til mai 2020:

09788: Sysselsatte. Årsgjennomsnitt, etter kjønn, yrke, statistikkvariabel og år

	Sysselsatte (1 000 personer)		
	2018	2019	2020
Menn			
Ledere	152	146	151
Akademiske yrker	303	305	315
Høyskoleyrker	249	255	255
Kontoryrker	64	65	65
Salgs- og serviceyrker	189	198	188
Bønder, fiskere mv.	38	38	37
Håndverkere	236	242	236
Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv.	132	131	133
Andre yrker	63	62	55
Kvinner			
Ledere	84	77	77
Akademiske yrker	430	443	452
Høyskoleyrker	184	177	173
Kontoryrker	85	90	82
Salgs- og serviceyrker	381	393	386
Bønder, fiskere mv.	12	11	11
Håndverkere	12	14	14
Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv.	17	14	17
Andre yrker	64	63	62

Både industri og bygg- og anleggsdrift er viktige næringer. Mange jobber innenfor offentlig sektor, der helse- og oppvekstsektoren er en betydelig gruppe.

2.4 Bebyggelse

5053 Inderøy	Antall i 2012	Antall i 2016	Antall i 2020	Antall i 2021
Helårsboliger (kode 111- 145)	2560 hus	2628 hus	2700 bygg	2701 bygg
Fritidsboliger (kode 161-163)	789 hytter	843 hytter	861 hytter	866 hytter
Sum registrerte bygg i kommunen	8757 bygg	9016 bygg	9234 bygg	9238 bygg

Kilde: Matrikelrapport, Statens kartverk

Det er bygget over 200 nye bygg i Inderøy siden 2016, hvorav 72 boligbygg og 18 hytter. Det er verdt å merke seg at ei blokk bare registreres som ett bygg, selv om den har mange boenheter.

2.5 Antall personer per bolig

Det bor i snitt 2,52 personer i hver enebolig i kommunen mens det bor i snitt 3,16 personer i våningshusene på gårdene. I enebolig med sokkel bor det i snitt 3,45 personer, i hver boenhet i tomannsbolig bor det i snitt 1,34 personer, i blokk med 2 etg bor det i snitt 8,36 personer og i blokk med 3-4 etg bor det i snitt 13,2 personer.

3 Kommuneplanens samfunnsdel – bakgrunn og oppgave

3.1 Nasjonale retningslinjer

Kommuneplanens samfunnsdel er lovpålagt oppgave for kommunene og hjemlet i plan- og bygningslovens (PBL) § 11-2. Samfunnsdelen skal ta stilling til utfordringer, mål og strategier for kommunen som helhet og kommunen som organisasjon. Den skal videre være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Kommunedelplaner innenfor temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende årene og skal revideres årlig.

I PBL § 11-3 er virkningen av kommuneplanens samfunnsdel omtalt. Planen skal legges til grunn for all virksomhet i kommunen samt gi grunnlag for kommunens prioritering av ressurser innenfor kommunens økonomiske rammer.

I PBL § 11-4 omtales revisjon av gjeldende planer. For revidering av selve kommuneplanen gjelder bestemmelsene om kommunal planstrategi, jf. PBL § 10-1, og de tematiske handlingsdelene skal revideres årlig.

3.2 FNs bærekraftsmål

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge.

Planstrategien omtaler FNs bærekraftsmål mer i detalj og legger opp til at Inderøy kommune skal ha særlig fokus på de følgende bærekraftmålene:

- ✓ God helse og livskvalitet
- ✓ God utdanning
- ✓ Ansvarlig forbruk og produksjon
- ✓ Liv på land
- ✓ Liv i havet

3.3 Trøndelagsplanen

Trøndelagsplanen 2019- 2030 ble vedtatt av fylkestinget i møte den 12.12.2018. Trøndelagsplanen er bygd opp rundt tre innsatsområder og ni prioriterte retningsmål:

3.3.1 Bolyst og livskvalitet

- ✓ I 2030 skal god livskvalitet og mangfold kjennetegne Trøndelag
- ✓ I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag
- ✓ I 2030 er Trøndelag best i Norge på regional samhandling

3.3.2 Kompetanse, verdiskaping og naturressurser

- ✓ I 2030 har Trøndelag et omstillingsdyktig og framtidsrettet arbeids- og næringsliv
- ✓ I 2030 er trøndersk næringsliv basert på miljøvennlig næringsutvikling og teknologi
- ✓ I 2030 har Trøndelag bærekraftig produksjon av mat og bioråstoff

3.3.3 Regionale tyngdepunkt og kommunikasjoner

- ✓ I 2030 har Trøndelag en bærekraftig areal- og transportstruktur
- ✓ I 2030 har Trøndelag et balansert utbyggings- og bosettingsmønster
- ✓ I 2030 har Trøndelag et samordnet transport- og samferdselssystem

Inderøy kommune vil gjennom denne samfunnsdelen vektlegge om disse regionale målsettingene.

3.3.4 Trøndelagsplanen – regional planstrategi

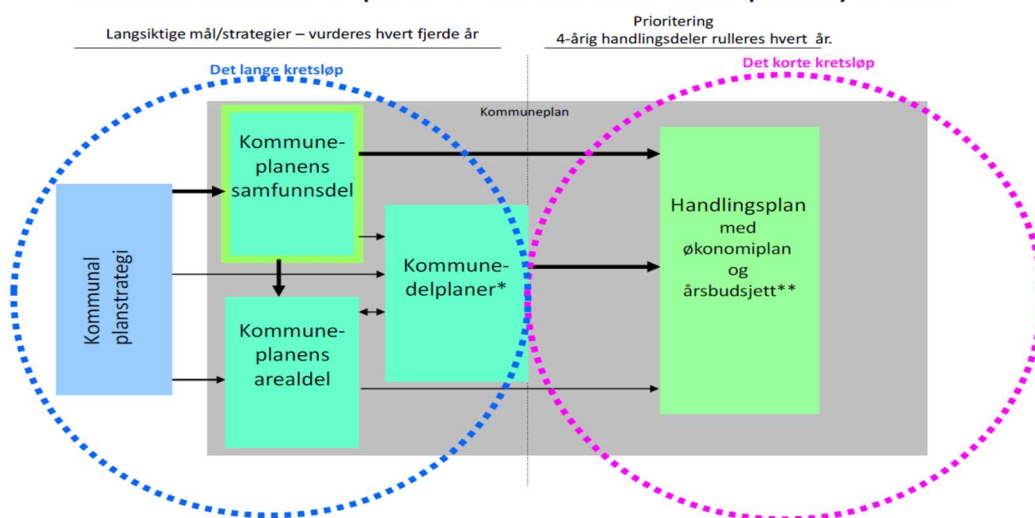
Regional planstrategi for Trøndelag 2020- 2023 ble vedtatt av fylkestinget i møte den 17.06.2020. Fylkeskommunen har prioritert følgende planoppgaver for perioden:

- ✓ Regional plan for arealbruk for hele Trøndelag som har som mål å bli vedtatt i 2021. Denne erstatter regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag og Strategi for arealbruk i Trøndelag.
- ✓ Regional plan for kulturminner har vært på høring og planen er å få vedtatt denne i 2021.
- ✓ Regional plan for vannforvaltning i Trøndelag (vedtatt i 2015), og Trøndelag fylkeskommune er i gang med å revidere planen inn i neste periode.

Nye regionale planer etter PBL ut over de som allerede er vedtatt eller igangsatt, utarbeides ikke i denne valgperioden.

3.4 Kommunal planstrategi og planprogram

Samfunnsdelens plass i det kommunale plansystemet

Inderøy kommune har vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2020- 2024 (vedtatt 19.08.2020). De strategiene og utfordringene som ligger i den kommunale planstrategien ligger til grunn for kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategien angir at det skal legges opp til en god og framtidsrettet utvikling uten å komme i konflikt med klimahensyn, folkehelse, universell utforming, jordvern, naturvern, kulturminner og –landskap, beredskapshensyn mv. Alle overordnede kommunale planer skal ha et mangfoldperspektiv.

I planstrategien er det lagt opp til følgende prioriteringer på overordna planer i kommunestyreperioden 2020-2024 (Overskrift fra planprogram):

Navn	Vedtatt	Periode	Oppstart ny plan	Oppstart revidering
Kommuneplanens Samfunnsdel	17.06.13	2016-2020	2017	2020
Kommunedelplan for Helse- og omsorg	14.12.12	2012-2019		2016
Kommunedelplan for Kultur	17.06.13	2013.2025	2024	
Kommunedelplan for Næring (strategisk næringsplan)	11.12.13	2013-2015	2021-24	2018
Kommunedelplan for Folkehelse	14.08.14	2014.2025		2020
Kommunedelplan for Miljø, ny plan for Naturmangfold og ny plan miljø	23.03.15	2014-2025	2021	
Kommunedelplan for Oppvekst	02.06.15	2015-2020	2021	
Kommuneplanens arealdel	16.06.14	2014-2025		2020
Kommunedelplan Straumen	25.06.12	2012-2025		2020- legges inn i arealdel
Kommunedelplan Røra	10.12.18	2018-2030		2025

Temaplaner:

Navn	vedtatt	Periode	Oppstart ny plan	Oppstart revidering
Bibliotekplan	17.06.13	2013-2017		2021
Idrett og fysisk aktivitet	2020	2019-2031		Årlig
Kulturskoleplan			2016 (vedtak)	
Kulturminneplan	2019	2019-2031		
Boligsosial handlingsplan	2018	2018-2022		2022
Ruspolitisk handlingsplan	2012	2012-2015		2020
Kvalitetsplan grunnskole	14.10.14	2013-2017		2016
Kvalitetsplan barnehage	11.03.14	2014-2017		2016
Hovedplan veg	15.08.12			Årlig
Hovedplan for vann og avløp	06.02.13			Årlig
Tiltaksplan for kommunale bygg			2017	Årlig
Overordna beredskapsplan	30.01.19			Årlig
Trafikksikkerhetsplan	17.08.18	2018-2022		annethvert år
Kulturskoleplan	2018	2018-2022		2021
Temaplan Leve hele livet			2021	hvert 4 år

4 Planprosess

4.1 Organisering

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens verktøy for å styre kommunen som en helhet og som en organisasjon. Derfor vil det politiske nivået være sterkt involvert i prosessen, og formannskapet er styringsgruppe for planarbeidet.

Referansegruppa som fungerte for planstrategien, er videreført som arbeids-/referansegruppe for arbeidet med kommuneplanen også. Her deltar ordfører og de to hovedutvalgslederne i tillegg til enhetsledere for de ulike sektorene.

Kommunedirektøren forbereder møter/ medvirkning og utarbeider forslag til plandokumenter.

4.2 Medvirkning

Denne planen revideres samtidig som koronapandemien herjer i verden. Dette har gjort folkemøter og samlinger vanskeligere og til dels uaktuelt å gjennomføre.

Representanter fra de ulike sektorene har deltatt i arbeids-/referansegruppa og deltatt i arbeidet med utforming av planforslaget.

Det er gjennomført arbeidsverksted med politikere i kommunestyret for å sikre bevissthet om prosessen og forankre innholdet i organisasjonen.

Planprosessen følger PBL kapittel 5 samt §§ 11- 12 og 11-14 med hensyn til innspill, samarbeid og offentlig høring. Det har kommet inn mange innspill til planprosessen i forbindelse med varsel om oppstart.

Det er også kommet inn mange innspill fra barn og unge gjennom arbeidet med planprogram for folkehelsearbeid som startet opp i 2020. Folkehelseprosjekt hvor barn og unge er i hovedfokus, dette gjenspeiles også i planarbeidet hvor man rettet fokus mot barn og unge med tema forebygging av rus og styrking av psykisk helse. Folkehelseprosjektet har kjørt dialogkafé for ungdom og idédugnad. Det

ble valgt å samkjøre medvirkning opp mot barn og unge for folkehelseprosjektet og samfunnsdelen, da det er såpass overlappende hva vi ønsker å få inn av innspill, og to runder med medvirkning kunne bidratt til forvirring og lavere deltagelse i de siste rundene.

Det er gjennomført en quest-back i forbindelse med høring av planforslaget. Det ble sendt ut en sms og epost til innbyggerne med forklaring av hva det gjelder og link til quest-back for å gjøre det enkelt for folk å delta. Kommunen fikk mange innspill som kort kan oppsummeres slik:

Disse kvalitetene setter innbyggeren høyst:

Over 20 år

under 20 år

På spørsmål om hva som har vært de viktigste gjennomførte utviklings-tiltakene de siste 10 årene fikk vi følgende resultat:

Mens dette er det innbyggerne mener kommunen kan bli bedre på

5 Visjon, verdier og målsetting

5.1 Visjon

Kommuneplanens overordnede og gjennomgående visjon skal være «**Best – i lag**». I visjonen «Best -i lag» formuleres en ambisjon og en arbeidsmåte for kommunen og samfunn.

Ambisjonen er de beste betingelser for våre innbyggere, for næring og arbeidsliv. Metoden og arbeidsmåten er tett samarbeid og samhandling på alle plan. Vi presterer i lag! Innad i kommuneorganisasjonen, i relasjonen kommune, næringsliv og frivillighet og i relasjonen med samarbeidende kommuner og andre organisasjoner og institusjoner i og utenfor regionen.

Det er lov å ha høye mål og det er lov å lykkes. Inderøy kommune assosieres i så måte gjerne med «Den Gyldne Omveg», Nils Aas og Petter Northug.

Engasjement og forbedringsvilje er en forutsetning for å virkeliggjøre våre ambisjoner.

Figur 1: Politikere og ungdomsrepresentanter i Inderøy.

5.2 Verdier

Åpenhet	Raushet	Respekt
Åpenhet for nye ideer	Vise omsorg	Utføre gode tjenester til alle
Åpenhet for samarbeid	Utvikle frivillighet	Likhet for alle
Åpenhet for andre kulturer og folk	Vise toleranse med hverandre	Være gode lyttere både utad og innad i organisasjonen
Gode aktører for omdømmebygging	Ta godt imot nye innbyggere	Følge opp politiske mål og vedtak

Det skal ligge grunnverdier i bunn for å vise hvordan Inderøysamfunnet ønsker å framstå. Kommunen skal gjennom åpenhet, raushet og respekt vise vei i omdømmebygging og tjenesteproduksjon. Kommunens visjon og verdier skal gjenspeiles i de ansattes og folkevalgtes ord og handlinger.

5.3 Overordna målsettinger

- Inderøy skal være en bærekraftig og mangfoldig kommune i hjertet av Trøndelag.
- Bolyst! - Kulturkommunen Inderøy skal være en foretrukket kommune for tilflytting og etablering.

5.4 Overordna prioriteringer

Her presenteres de overordna prioriteringer som kommunen skal styre etter. Det er ikke det samme som de hovedmålene som finnes igjen under hvert temaområde, men man finner igjen mye av hovedmålene i disse overordna prioriteringene som gjelder for hele kommunens virke.

- Ved å utvikle et mangfoldig bo- og fritidstilbud, prioriterer Inderøy kommune innsatsen mot å tiltrekke seg flere barnefamilier.
- Ha gode oppvekstvilkår som gir en god barndom, og opplæringstilbud som sikrer at flest mulig gjennomfører videregående opplæring og kommer i arbeid. Det skal lages en overordna, tverrfaglig temaplan for ungdom (24-timer).
- Flest mulig skal være i stand til å ta vare på seg selv og ta gode helsevalg, kommunen skal utvikle tilbud som legger til rette for livsglede, mestring og god helse.
- Det skal være fokus på klima, miljø og bærekraft i alt utviklingsarbeid.
- Inderøy skal ha en bred kulturprofil, og tilrettelegge for aktive innbyggere.
- Inderøy skal fremme god næringsutvikling.
- Inderøy kommune skal legge tilrette for at alle innbyggere og næringsdrivende har god digital infrastruktur.
- Inderøy kommune skal være en helsefremmende og inkluderende arbeidsplass med fokus på heltidsstillinger for de ansatte. Dette må skje gjennom tre-partssamarbeid.
- Inderøy kommune skal være en god samarbeidspartner på felles prosjekter med kommuner på Innherred og i Trøndelag.
- Inderøy kommune skal ha en tydelig politisk styring og alle skal kunne delta i lokalpolitikken.

Figur 2: Gamle Straumen med Muustrøparken i front.

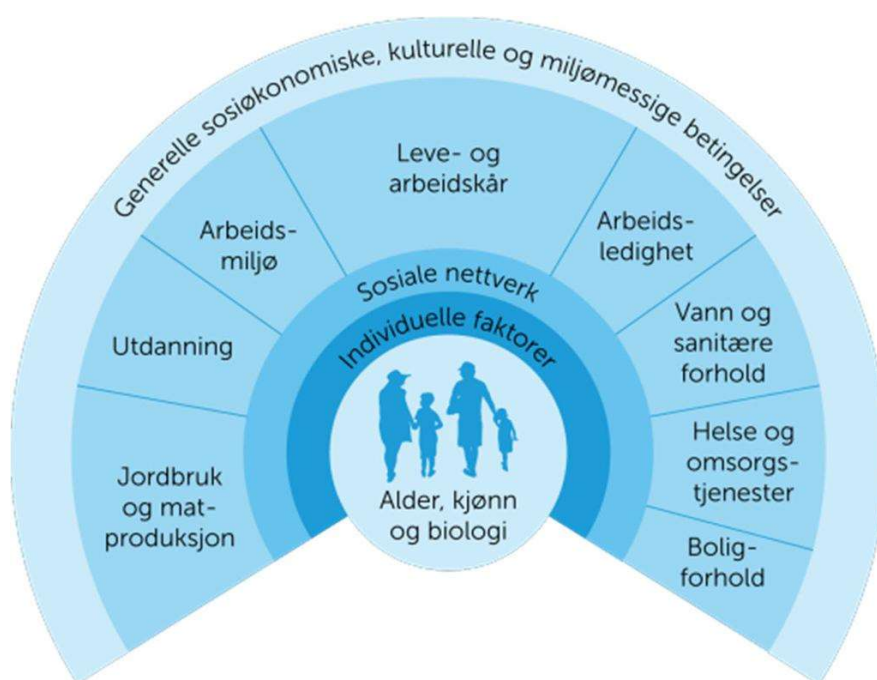
6 Gjennomgående tema innenfor innsatsområdene

6.1 Generelt om gjennomgående tema

Gjennomgående tema behandles ikke i egne kapitler på linje med de øvrige innsatsområdene for kommuneplanens samfunnsdel. Målet er at gjennomgående tema skal gjenspeiles i målsettingene i samfunnsplanens innsatsområder. Gjennomgående tema skal også belyses og ivaretas i underordnet planverk i kommunen.

6.2 Folkehelse

Kommunen er pålagt gjennom folkehelselovens § 1 å bidra til en samfunnsutvikling som skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Folkehelseloven bygger på fem grunnprinsipper: **1.** Sosial utjevning. **2.** Helse i alt vi gjør. **3.** Førre-var- prinsippet. **4.** Bærekraftig utvikling. **5.** Medvirkning. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid gjennom tiltak og virksomhet i kommunene. Det er flere faktorer som påvirker helsestatusen til innbyggerne slik figuren under viser.

Helsetilstanden er et resultat av sammensatte årsaker, både samfunnsforhold, levekår og individuelle risikofaktorer. Figuren ovenfor viser at menneskene påvirkes av et sett av ytre faktorer både i miljø og samfunn som kommunen kan bruke som et utgangspunkt for å utligne helseforskjellene. God livskvalitet og god helse for innbyggerne er samfunnets viktigste ressurs for videre vekst og velstandsutvikling. Alle skal ha mulighet til å delta i samfunnet uavhengig av alder, kjønn, seksuell orientering, funksjonsevne og sosial/ kulturell bakgrunn.

Kommunen viser til FN-konvensjon om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Denne vil vi bruke som veileder for kommunens arbeid med folkehelse for personer med nedsatt funksjonsevne.

Inderøy har utarbeidet egen kommunedelplan for folkehelse der det er fastsatt overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet. Folkehelsepolitikk er et ansvar på tvers av sektorer og samfunnsområder, og målsettinger og strategier for folkehelseplanen er innarbeidet i dette dokumentet. Det er et mål at innbyggerne i Inderøy skal leve godt hele livet. Det er også viktig at

eldre har god helse lenger, opplever at de har god livskvalitet, og at de mestrer eget liv. I tillegg vil det være en trygghet å vite at de får den helsehjelpen de trenger når de har behov for den. Mestringsevne og godt funksjonsnivå er viktig for å ha gode leveår hele livet, og for å kunne bo hjemme så lenge som mulig. Det vil også være avgjørende at kommunen planlegger og utvikler tjenestene slik at det legges til rette for et aldersvennlig samfunn, der eldre beholder god helse lenger, opplever god livskvalitet, mestrer eget liv, tilbud om helsehjelp ved behov, men med den grunnholdning at den enkelte innbygger er ekspert på eget liv.

6.3 Miljø og klima

Klimaendringene er den største utfordringen menneskeheten har stått oven for. Alle må på alle områder, bidra til at verden skal nå sine mål. Samtidig se vi at deler av naturen og miljøet vi lever i er under press. Inderøy kommune skal være med og ta ansvar for offensive miljø- og klimatiltak i engen virksomhet og i kommunen forøvrig.

Norge har, i mange ulike avtaler, forpliktet seg til en rekke mål og tiltak for redusert energibruk, økt fornybar energiproduksjon og redusert klimautslipp. Inderøy som kommune har flere roller som er viktige for å møte utfordringene. Det er lagt nasjonale forventninger og oppgaver gjennom planlegging og lovverk som Naturmangfoldloven, Friluftsløven, Forurensingsloven og plan- og bygningsloven. Miljøarbeidet i kommunen er sektorovergripende og bør innarbeides i alle innsatsområdene i samfunnsdelen dersom det skal føre til konkrete forbedringer. Inderøy kommune mottok i juni 2016 merket som bærekraftig reisemål (1 av 8 nasjonale). Et fortrinn og en kvalitet vi må forvalte godt.

En egen klimaplan, klimabudsjett og klimaregnskap skal brukes aktivt som styringsverktøy for å redusere kommunens fotavtrykk. Disse verktøyene vil også bidra til arbeidet med beredskap, knytta til klimaendringene.

Inderøy kommune har utarbeidet en kommunedelplan for miljø, vedtatt i 2015, der hovedmålene er å bidra til mer bærekraftig energibruk, og redusere utslipp av klimagasser i tråd med nasjonale målsettinger og forpliktelser. Det er lagt opp til følgende satsingsområder i miljøplanen

- ✓ Naturmangfold og naturvern
- ✓ Friluftsliv, vilt og innlandsfiske
- ✓ Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap
- ✓ Vannmiljø
- ✓ Forurensing, avfall og gjenvinning
- ✓ Klima og energi
- ✓ Miljøsertifisering/Miljøfyrtårn
- ✓ Årlig rapportering av klimaregnskap

6.4 Mangfold

En stor andel av kommunens innbyggere står utenfor et utdannings- eller arbeidstilbud. I 2019 var andelen uføretrygdede i Inderøy 12,6 %, mot et landssnitt på samme tid på 10,5 %. Videre viser SSB sin statistikk at andelen sysselsatte i Inderøy i 2019 varierer mellom de ulike aldersgruppene;

Andelen sysselsatte i befolkningen per 4 kvartal 2019(prosent) etter region, kjønn, alder, statistikkvariabel og år.

5053 Inderøy

Begge kjønn

15-74 år	65,5
15-19 år	39,5
20-24 år	64,2
25-39 år	78,8
40-54 år	86,7
55-66 år	69,0
67-74 år	19,8

Fra og med 2015 bygger statistikken på nye datakilder (a-ordningen) totalt antall sysselsatte blir heller ikke samordnet med arbeidskraftundersøkelsen slik den ble før 2015, og det samsvarer dermed ikke lengre med AKUs totaltall. Årgangene fra og med 2015 blir følgelig ikke sammenlignbare med tidligere årganger.

Utenforskap og økte sosiale forskjeller er en av vår tids største utfordringer. En stor andel medmennesker utenfor arbeidslivet i Inderøy er bekymringsverdig både av hensyn til den enkelte det gjelder, og samfunnet som fellesskap som har behov for alles arbeidskapasitet. I planperioden må arbeidet for å motvirke denne utviklingen prioriteres i kommunen, og i samarbeid med andre samfunnsaktører. Eksempler på det er fylkeskommunen for å sikre at flest mulig gjennomfører videregående opplæring, tilrettelegging for arbeidsutprøving i samarbeid med f.eks AS Reko, og/eller NAV m.m. For å være best mulig rustet til å håndtere de demografiske utfordringene vi står overfor, trenger vi flest mulig innbyggere i arbeidsfør alder i arbeid.

Vi mennesker er unike, og alle har kvaliteter som gagnar fellesskapet. Det at vi er ulike er en styrke, og ikke en utfordring. I Inderøy er vi opptatt av at alle skal ha en verdsatt sosial rolle, og et viktig innsatsområde for å motvirke utenforskap er å legge til grunn at mangfold skal verdsettes i alt vi gjør og inkludering i gavnet skal prioriteres. På den måten bygger vi gode lokalsamfunn der alle får mulighet til å bidra til fellesskapet. Inderøy skal være en kommune med likestilling og fravær av diskriminering, der alle har like muligheter, rettigheter og plikter til å bruke sine ressurser og delta i samfunnet.

7 Innsatsområder – utvikling av lokalsamfunnet

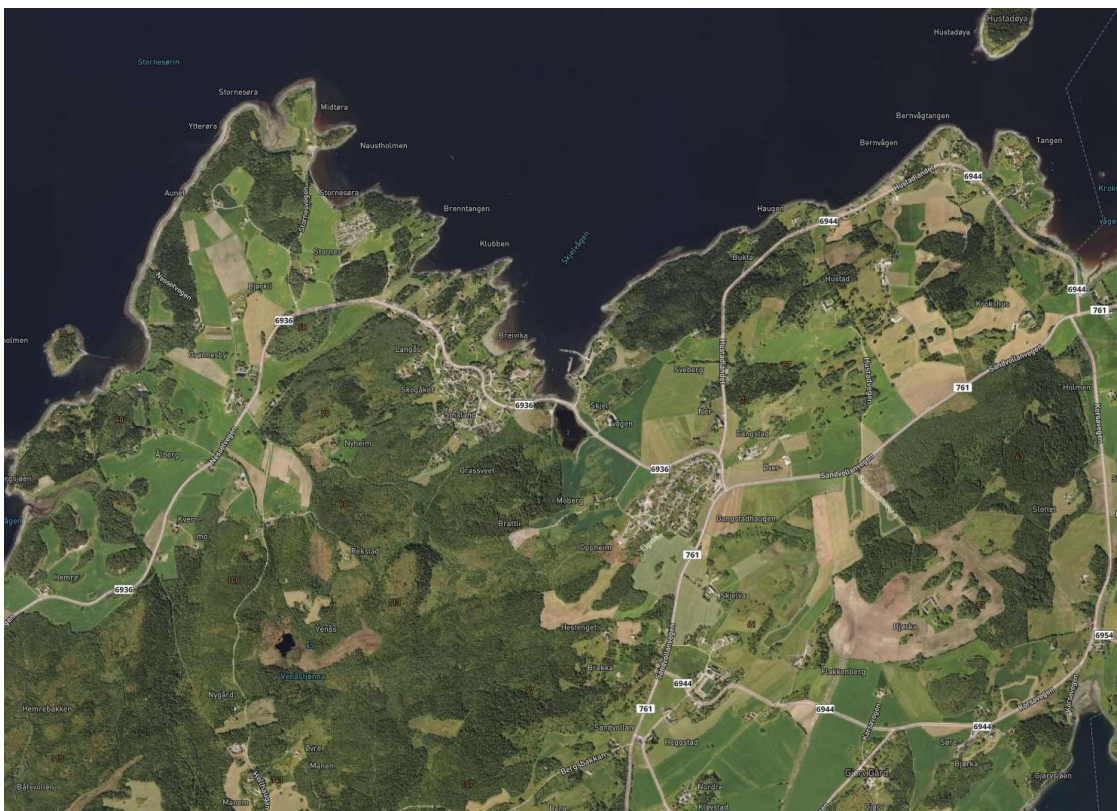
7.1 Befolkning og levekår

7.1.1 Status og utfordringer

Statistisk sentralbyrå sine befolkningstall for Inderøy kommune viser en liten oppgang de siste årene. Når det gjelder befolkningsframskriving fram mot år 2030 med høy vekst, vil en nærme seg målet om 7200 innbyggere. Tallene viser også en klar utvikling med større befolkningsgruppe av eldre innbyggere, og en klar tilbakegang av yngre folk. Størst befolkningstetthet er det rundt Sakshaug, Sandvollan og Røra.

Utfordringene framover er å sikre befolkningsvekst og bosetting i hele kommunen, og skape attraktive områder for den yngre befolkningen med gode levevilkår rundt i grendene. I den

forbindelse er det svært gledelig at Straumen har blitt tildelt «Attraktiv by - Statens pris for bærekraftig by- og stedsutvikling». Den uavhengige juryen skriver i sin vurdering at utviklinga i Straumen er et resultat av langsiktig arbeid. Med stor grad av medvirkning, har kommunen skapt en inkluderende arbeidskultur, engasjement og ei utvikling som har styrka den unike identiteten til Straumen og Inderøy, som en liten og attraktiv landbruks- og kulturkommune.

Figur 3: Flyfoto som viser Sandvollan med byggefelt, skole og friluftsområdet på Stornesøra.

7.1.2 Mål – befolkning og levekår

Hovedmål

- **Øke innbyggertallet i Inderøy kommune til over 7400 innen år 2034.**
- **Inderøy skal være en god livsløpskommune**
- **Inderøy skal være den beste kommunen å være ungdom i, med fokus på møteplasser og tilgjengelige voksne som bryr seg.**
- **Videreutvikle Straumen som kommunesenter, og attraktive lokalsamfunn i alle grender i kommunen.**

Delmål

- Det skal lages en overordna, tverrfaglig temaplan for ungdom (24-timer).
- Utvikle hele Inderøy som bokommune med gode bolig- og samferdselstilbud innad i kommunen, med god kobling mot regionen forøvrig
- Legge til rette for miljøvennlige lokale transportformer med gang- og sykkelveger, satsing på 0-utslippsbiler og kollektivtrafikk/tilbringertjeneste.
- Barn og unge opplever mestring, medvirkning og samhørighet, og kommunen bidrar til dette gjennom sine tjenestetilbud i barnehagen, i skolen, i biblioteket, kulturskolen og på fritiden.
- Utvikle lokalsamfunn som legger til rette for deltakelse og mestring gjennom varierte fritids- og kulturtilbud og dugnadsånd, for å minske sosiale forskjeller i befolkningen.
- Utvikle muligheter for å drive friluftsliv og kulturaktiviteter som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet.
- Skape trygge og forutsigbare rammer innenfor helse- og omsorgstjenestene
- Ha en helhetlig næringsstrategi for Inderøy med vekt på god kompetanse.
- Satse offensivt på infrastruktur med vekt på veg, god mobildekning og høyhastighets bredbånd i hele kommunen.
- Gi innbyggerne gode muligheter til å ta del i en bærekraftig utvikling av strandsonen og fjordkultur.

7.1.3 Handlingsdel – befolkning og levekår

- Kommuneplanens arealdel – vedtatt 2014
- Kommunedelplan for folkehelse - vedtatt 2014
- Kommunedelplan for helse og omsorg – vedtatt 2012
- Kommunedelplan for strategisk næringsarbeid – vedtatt 2013
- Kommunedelplan for miljø – vedtatt 2015
- Kommunedelplan for kultur – vedtatt 2013
- Kommunedelplan for oppvekst – vedtatt 2015
- Temaplan Kulturskole – 2018-2022
- Temaplan – bredbånd
- Temaplan – veg

7.2 Verdiskaping og næringsliv

7.2.1 Status og utfordringer

Inderøy preges av et stabilt og økonomisk bærekraftig næringsliv innenfor et bredt spekter av bransjer. I starten av 2021 var det totalt registrert ca. 1430 aktive foretak i Inderøy kommune. Det er flest registrerte, aktive foretak innenfor primærnæringene hvor det i landbruket ved starten av året 2021 var ca. 220 registrerte foretak. Bygg- og anleggsbransjen/ industri, er den bransjen med flest ansatte og størst omsetning. Bedrifter innen denne bransjen som har tilhold og eierskap i kommunen

er bedrifter med høy grad av profesjonalitet og god lønnsomhet. Med et fortsatt høyt investeringsnivå i både offentlig og privat sektor, bør det på mellomlang sikt være gode utsikter for ei fortsatt positiv utvikling for bygge- og anleggsbransjen/ industrien.

Kommunen har opplevd en vekst i antall arbeidsplasser og styrket lønnsomhet i næringslivet som også har stor betydning for utvikling av Inderøy-samfunnet. Antallet sysselsatte fra alle bransjer har økt fra 2183 ved utgangen av 2015 til 2239 sysselsatte pr. 4. kvartal 2019.

Inderøy ble etter felles innsats og mye takket være reiselivsbedriftene, sertifisert som Bærekraftig reisemål i 2016, og ble re-sertifisert ved årsskiftet 2019/ 2020.

Figur 4: Gangstad gårdsbutikk i samarbeid med Øverbakken kaffe.

Kommunen har tradisjonelt vært sterk på landbruk og næringsmiddelproduksjon, og Inderøy har beholdt sin relative posisjon regionalt også gjennom de strukturendringene som har skjedd i landbruket. Et av de mest markante trekkene siden starten av 2000-tallet er for øvrig den posisjonen Inderøy har opparbeidet seg som reisemål der kultur, mat- og opplevelser står i fokus. Reiselivet og opplevelsesnæringen med Den Gyldne Omvei (DGO) i spissen, har sørget for å skape god markedsføring og profilering av Inderøy. Inderøy kommune tok i 2020 initiativet med å sondere mulighetene for å etablere Den Fagre Fjordvei for å synliggjøre og utnytte synergiene mellom sjø og land på en bedre måte. Dette ble gjort i fellesskap med de 15 aktørene som har tilhold langs kommunens 175 km lange strandlinje for å rette fokus mot alle som ferdes sjøvegen til og fra Inderøy. Våren 2021 ble selskapet Den Fagre Fjordvei stiftet for å rette et økt fokus på alle muligheter sjøen kan gi både for innbyggere, besøkende så vel som næringslivet. Fjorden som ressurs og koblingen mot DGO er allerede godt etablert slik at synergiene mellom sjø og land kan synliggjøres og utnyttes på en bedre måte.

Inderøy kommune har historisk ligget lavt på statistikken når det gjelder detaljhandel per innbygger. De siste par årene har handelstilbudet i kommunen blitt betydelig bredere, og det er grunn til å håpe på videre positiv utvikling.

Når det gjelder tilgang på næringsarealer, er Lensmyra Næringspark under utvikling i samarbeid med Steinkjer kommune. Første trinn vil gi vel 70 daa næringsareal med en meget god beliggenhet nær E6, Fv 755 og jernbane. Ferdigstillelse av fase I forventes å bli gjort ved årsskiftet 2021/2022. I arbeidet med arealdelen må det kartlegges andre aktuelle områder for etablering i alle deler av kommunen, og gjøres en grundig vurdering for å bistå eksisterende næringsliv som kan ha behov for arealutvidelse i nær framtid.

Figur 5: Her legges det bredbånd.

Inderøy kommune har i samarbeid med nabokommuner understøttet flere bedrifter i forskjellig utviklingsarbeid/ kursing for å stå bedret rustet til omstilling, vekst og nye krav som stilles til næringslivet. Krav til omstilling treffer de fleste bransjer, og kommunen må sammen med fylkeskommunen bidra til at næringslivet får ta del i kompetansehevende aktivitet. Samskaping med et forsterket næringssamarbeid blant kommunene på Innherred er også et slikt bidrag til næringslivet i vår region. Redusert tilgang på fagkompetanse med færre i yrkesaktiv alder i regionen og store deler av landet, gjør at kommunen må se på muligheter for å hjelpe bedriftene. Det kan være et samarbeid med videregående, fagskoler, NAV og andre. Kommunen har delvis praktisert noen av disse tiltakene tidligere, men her trengs et nytt fokus fordi rekruttering vil bli et sentralt tema ved revidering av Strategisk Næringsplan 2013-2025, som trolig vil skje i samarbeid på tvers av hele regionen.

7.2.2 Mål – verdiskaping og næringsliv

Hovedmål

- **Inderøy kommune skal være en attraktiv kommune for etablert næringsliv og nye bedrifter.**
- **Bidra til verdiskaping, blant annet med vekt på lokale ressurser.**
- **Øke antall arbeidsplasser med 10 % innenfor planperioden.**

Delmål

- *God samhandling mellom Inderøy kommune og næringslivet bygd på næringslivets behov.*
- *Kommunen skal ha en viktig rolle innen rådgiving og tilrettelegging for å styrke og utvikle næringslivet med fokus på miljø- og klimavennlige løsninger.*
- *Videreutvikle Inderøy som et reisemål for lokalmat-, kultur- og opplevelsesnæringen i nasjonal sammenheng.*
- *Styrke Inderøy sin posisjon som landbrukskommune i et regionalt perspektiv.*
- *Forsterke samhandlingen mellom skole/ungdom og næringslivet.*
- *Utvikle næringsarealer som er attraktive i et lokalt og regionalt perspektiv.*

- *Bistå næringslivet for å sikre nok og rett arbeidskraft.*
- *Styrke kontakten og samarbeidet med kompetansemiljøene i Trøndelag.*
- *Gjennomføre en strategisk utviklingsanalyse.*

7.2.3 Handlingsdel – verdiskaping og næringsliv

- Kommunedelplan: Strategisk Næringsplan 2013 – 2025
- Kommunedelplan for turisme
- Temaplan bredbånd.

7.3 Kultur og nærmiljø

7.3.1 Status og utfordringer

Kultur- og nærmiljø har betydning for innbyggernes trivsel og tilhørighet, den enkeltes vekst og utvikling, samt mentale og fysiske helse.

Visjonen «Jordnært og himmelhøyt» skal synliggjøre en holdning og en ambisjon, som skal være ledende for kulturarbeid og kulturutvikling i Inderøy. Den skal, sammen med «Stavhopperen» av Nils Aas, inspirere til innsats for å videreutvikle Inderøy som kulturkommune. Kulturen skal ha forankring i folks hverdag, og romme det som kalles grasrotkultur, der alle kan være aktive. Kunst og kultur skal også kunne løfte oss ut av det hverdagslige og tilføre noe som er annerledes og grensesprengende.

Alle har ifølge kulturloven rett på et tilbud om kulturopplevelse og kulturdeltakelse. En hovedutfordring for kommunen er å bidra til å sikre alle innbyggere et godt og mangfoldig kulturtilbud, uavhengig av alder, helsetilstand, etnisitet, religion, sosial tilhørighet osv. Utviklingen av et framtidig kulturtilbud må ta hensyn til befolkningsutviklingen i kommunen.

Viktige basistilbud i kommunens kultursatsing er bibliotek og kulturskole som begge har tilhold i AKSET kultur- og skolesamfunn. Tilbud og åpningstider ved biblioteket er avgjørende for å imøtekomme et moderne publikums og skolens, behov. Inderøy ble i 2018 landets kulturskolekommune, og skal gi alle barn og unge som ønsker det et tilbud, og utvikle tilbud som inkluderer barn og unge som i dag ikke deltar i kulturskolen.

Kommunen har også medansvar for utvikling av frivillighetskulturen, inkludert idretten og det øvrige profesjonelle kulturtilbudet. En positiv kulturutvikling i Inderøy er avhengig av at mange aktører spiller på lag: kommunen, frivillige aktører og organisasjoner, frivillighetsentralene, arrangører, formidlere og utøvere innen ulike kunst- og kulturområder. Kommunens oppgave er å bidra til gode rammevilkår, bl.a. når det gjelder økonomi, egnede arenaer, tilgjengelighet og nettverk.

Figur 6: Frivilligheten har en sterk posisjon i Inderøy, og nok en gang ble Inderøy rangert på 2. plass på Telemarksforskning sin Kulturindeks for 2020. AKSET kultur og skolesamfunn ligger godt plantet i landskapet.

Nærmiljø – barn og unge har spilt inn flere ønsker via folkehelseprosjektet Ung i lag. De viktigste satsingsområdene for ungdommene er:

- Muligheten for transport mellom grendene i kommunen (muligheten ungdom har til å komme seg rundt uten å bli kjørt av foreldre).
- Flere møteplasser, både innendørs og utendørs under tak, hvor all ungdom er velkommen og hvor det er wifi- og strømtilgang.
- Ungdomskontakter, herunder tilgjengelige, gjerne unge, voksne på ettermiddag/kveld, som er der ungdommene er og ikke på «kontoret». De kan f.eks. koordinere transport, aktiviteter/initiativ fra ungdommene selv, være tilgjengelig på chat. Dette skal det nå jobbes med i 3-årig folkehelseprosjekt «Ung i lag» og det er viktig at kommunen fortsetter å prioritere dette arbeidet også utover prosjektperioden.

7.3.2 Mål – kultur og nærmiljø

Hovedmål

Inderøy skal videreutvikle sin posisjon som kulturkommune ved å legge til rette for et mangfoldig og inkluderende kultur- og fritidstilbud for fastboende og tilreisende. Arbeidet skal være preget av profesjonalitet, god amatørkultur og bredde i idretts- og aktivitetstilbudet.

Delmål

- Inderøy har som mål å ligge blant topp 10 på rangeringen av kulturkommunene.
- Inderøy kommune skal styrke fritidskulturlivet, legge til rette for positive helsevalg og sunn livsstil og sikre god tilgang på egnede arenaer og lokaler for idrett og kulturaktivitet.
- Sørge for rusfrie tilbud og egnede møteplasser for ungdom.
- Sørge for å ha ungdomskontakter som er tilgjengelig på ettermiddags- og kveldstid.
- Inderøy skal benytte kulturtilbud i integreringsarbeidet.
- AKSET kultur - og skolesamfunn skal videreutvikles som kommunens sentrale kulturarena.

- Gi et kulturskoletilbud til alle som ønsker det, og videreutvikle kulturskolen som ressurscenter
- Gi alle kommunens innbyggere et godt bibliotektilbud.
- Inderøy kommune skal ivareta sin posisjon som formidler av profesjonell dans i regionen.
- Videreutvikle Inderøytur i samarbeid med grunneiere.
- Videreutvikle Inderøy sin posisjon som nasjonal formidler av Nils Aas.
- En bevisst kultursatsing skal bidra til positiv næringsutvikling i Inderøy, bl.a. med vekt på fjordkultur.
- Inderøy skal være et naturlig samlingspunkt for kreative næringer.
- Inderøy skal tiltrekke seg aktive utøvere innen kunst og kultur.
- Arrangementer i det offentlige rom skal være åpne og tilgjengelige for alle.

7.3.3 Handlingsdel – kultur og nærmiljø

- Kommunedelplan for kultur vedtatt 2013
- Kommunedelplan for folkehelse vedtatt 2014
- Kommunedelplan for miljø vedtatt 2015
- Temaplan for kulturminner, vedtatt 2019
- Temaplan for idrett og fysisk aktivitet, vedtatt 2020
- Temaplan for ungdom og unge voksne (13-25 år)
- Temaplan Kulturskole 2018-2022
- Temaplan Bibliotek 2013-2017 (revideres 2021)
- Planprogram for folkehelsearbeid – fokus barn og unge, 2020-2023

7.4 Langsiktig arealplanlegging

7.4.1 Status og utfordringer

Inderøy kommune har i dag følgende arealdata:

- Landarealet er på 364000 dekar, og sjøarealet er på 195000 dekar med sum 559000 dekar.
- Kystlinjen er på hele 175km.
- Jordbruksareal utgjør 66 479 daa, som er ca. 18 % av kommunens areal. Av dette er 53 947 daa fulldyrka jord.
- Produktiv skog utgjør 222 188 daa, som er ca. 60 % av kommunens areal.

Arealregnskap – uutnytta areal til utbyggingsformål i gjeldende arealdel/reguleringsplaner skal legges til grunn for vurderingene av nye utbyggingsområder i arealdelen, sett opp mot ønske om vekst.

Når det gjelder utfordringer, er det to områder som vil berøre langsiktig arealplanlegging.

Det ene er å utvikle nære sentrumsfunksjoner samtidig som jordvernet ivaretas.

Det andre er å få til en god strandsonopolitikk i forhold til gjeldende plan- og lovverk. Inderøy har en lang strandlinje, og ved pågående revidering av arealdelen tas det på nytt initiativ til differensiert strandson bruk, slik at dette fortrinnet kan gi utviklingsmuligheter for Inderøy, samtidig som allmennhetens interesser sikres.

Figur 7: Gjestehavn i Kølhagan.

Inderøy kommune skal sikre framtidig utvikling gjennom bruk og vern av arealene. Kommunen ønsker å legge til rette for boligbygging og næringsutvikling samtidig som arealene skal brukes aktivt i folkehelsearbeidet. Inneværende år påbegynnes arbeidet med ny gang- og sykkelvei langs Fv 755 vestover fra Straumen. Dette legger til rette for flere boligalternativer ut fra ønske om trafiksikkerhet og fysisk aktivitet.

7.4.2 Mål – langsiktig arealplanlegging

Hovedmål

- **Inderøy kommune skal gjennom planlegging bidra til å ta vare på og utvikle arealene både på land og sjø for kommunens innbyggere.**
- **Kulturlandskapet skal være kommunens varemerke gjennom aktiv bruk.**

Delmål

- Det skal legges til rette for varierte boformer i hele kommunen. Herunder har kommunen en ambisjon om å få opp et prosjekt på en øko-landsby.
- Inderøy kommune skal ha en restriktiv holdning til detaljplanlegging som ikke er i tråd med kommuneplanen og sørge for at dyrket jord holdes i hevd.
- Kommuneplanens arealdel skal angi omfang og plassering av småbåthavner/slipp.
- Fritidseiendommer skal lokaliseres til eksisterende regulerte fritidsområder og nye område med god infrastruktur.
- Utbyggingsområder skal ha høy utnyttingsgrad og grønne lunger med tilrettelegging for barn og unge.
- Gang- og sykkelveier skal prioriteres langs trafikkerte veier.
- Areal skal utnyttes på en klima- og miljøvennlig måte og vurderes i forhold til samfunnssikkerhet, naturmangfold og friluftsliv.
- Arealet skal bære preg av en livskraftig landbruksnæring, og en skal unngå nedbygging av dyrka jord.
- Reindriften skal sikres beitebruk på lang sikt innenfor arealer avsatt til LNF-R i kommunens arealplan.
- Kulturlandskapet skal utvikles med tanke på en god landskapspleie og næringsutvikling.

7.4.3 Handlingsdel – langsiktig arealplanlegging

- Kommuneplanens arealdel vedtatt 2014 - revideres 2021
- Kommunedelplan Straumen vedtatt 2012 – innlemmes i arealdelen 2021
- Kommunedelplan Røra vedtatt 2018
- Kommunedelplan for folkehelse – vedtatt 2014
- Kommunedelplan for miljø - vedtatt 2015.

7.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

7.5.1 Status og utfordringer

Det er et sterkt nasjonalt og regionalt fokus på samfunnssikkerhet. Aktuelle hendelser, sentrale sikkerhetsanalyser og dokumenterte endringer i klimasituasjonen har bidratt til å forsterke behovet for oppdaterte og funksjonelle planer knyttet til sikkerhet og beredskap i kommunene.

Det meste av Inderøy kommune ligger under marin grense. Det betyr at faren for kvikkleire og myk leire er til stede. Grunnforholdene er derfor noe som vurderes nøye og hensyntas i arbeid med detaljplaner/prosjektering/byggesaker.

Inderøy kommune har utarbeidet ROS- analyse for viktige hendelser i 2014. Det er også utarbeidet en overordnet beredskapsplan for kommunal krisehåndtering. Begge disse planene skal, jf. planstrategien, oppdateres årlig.

Det er også utarbeidet en plan for helsemessig og sosial beredskap. Hvert tjenestoområde har sine beredskaps- og HMS planer.

Hovedutfordringen er å få øvd inn systemene og ha oppdatert planverk til enhver tid.

Inderøy kommune benytter DSB-CIM som operativt logg – og ressursfordelingsverktøy. Opplæring og bruk av verktøyet må gjennomføres jevnlig for at rutinene er på plass ved en evt. hendelse.

Samarbeidet med nabokommuner og sektormyndigheter er viktig både på kort og lang sikt. Kommunen opprettholder ordningen med å ha et bredt beredskapsråd med årlige oppdateringer.

Innføring av EQS (kvalitetssystem og dokumenthåndtering) vil ha stor betydning for beredskapsarbeidet i Inderøy. Her vil alt av dokumentasjon, rutiner og referanser i kommunen bli plassert i et enkelt system som kan revideres digitalt.

7.5.2 Mål – samfunnssikkerhet og beredskap

7.5.3 Hovedmål

- **Inderøy kommune skal ha en oppdatert ROS- analyse og beredskapsplan som skal ivareta og sørge for akutt krisehåndtering av materielle verdier, samt liv og helse.**
- **Kommunen skal bidra til å bygge ut og sikre en god infrastruktur til kommunens innbyggere.**

7.5.4 Delmål

- Inderøy kommune skal ha en operativ beredskapsplan med vekt på kriseledelse samt utarbeide fagplaner innenfor hver sektor som helse, skole, vannforsyning osv.
- Kommunen skal ha gode varslingsrutiner både for store og små kriser med hurtig og presis informasjon til involverte parter og mediene.
- Alle gjennomførte kriser og øvelser skal evalueres med tanke på forbedringer.
- Det skal ikke tillates utbygging av ledningsnett eid av andre enn abonnentene/selvkostforvalter – det vil si, ikke selges vann via ledningsnett.

7.5.5 Handlingsdel – samfunnssikkerhet og beredskap

- Risiko og sårbarhetsanalyse, vedtatt i 2014- årlig revidering
- Overordnet plan for kommunal krisehåndtering, oppdatert august 2015- årlig revidering.
- Sikre at brann og beredskap opprettholdes på tilstrekkelig nivå ved eventuelle endringer i samarbeidsavtaler.

7.6 Kommunale tjenester

7.6.1 Status og utfordringer

7.6.1.1 Helse og omsorg

Helse, levekår og livsstil henger tett sammen. Kommunen og innbyggerne må jobbe forebyggende sammen for at hver enkelt skal ha så gode forutsetninger for god helse som mulig.

Inderøy kommune skal jobbe kontinuerlig og framtidsrettet for at de som ønsker det, skal få bo hjemme så lenge som mulig og vi skal tilby tjenester for de som ikke lenger kan det.

Trivsel, forebygging, og sosiale og miljømessige forhold er alle viktig for folkehelsen. Hver innbygger har selvstendig ansvar for egen helse, men helhetlig planlegging og koordinering vil gjøre det lettere å ta de gode valgene.

Vi blir flere eldre, og stadig flere innbyggere har omfattende behov for bistand. Samtidig går andelen yrkesaktive ned. Nye måter å løse oppgavene på, ny teknologi, økt kompetanse og tverrfaglig samhandling skal bidra til økt grad av mestring, og utsatt hjelpebehov. Økt etterspørsel etter velferdstjenester må forventes i framtida og samtidig vil de økonomiske rammene bli strammere. Denne utviklingen utfordrer kommunens bærekraft, det vil si evnen til å sikre at innbyggerne får dekket nødvendige behov, uten at det går ut over kommende generasjoner.

Vi er nødt til å tenke nytt om hvordan vi kan utvikle velferdssamfunnet, og hva som skal være kommunens rolle i samfunnsutviklingen. Velferdssamfunnet må videreutvikles i et samspill mellom innbyggere, samfunnsaktører og kommuneorganisasjonen.

For å få dette til, må vi arbeide og samarbeide på nye måter. Kommunen skal fortsatt være myndighetsutøver og yte faglig gode tjenester. Men kommunen må drives på en måte som gjør at personer og organisasjoner med ulik kompetanse kan bidra, både til å identifisere de reelle behovene og til å utvikle og gjennomføre tiltak. Klarer vi det, kan vi skape både bedre løsninger, økt deltakelse og sterkere fellesskap i kommunen.

7.6.1.2 Oppvekst

Barnehagene, skolene, kulturskolen og biblioteket skal være en sentral aktør når det gjelder å gi barn og unge i Inderøy en trygg og god oppvekst. Samhandling mellom barn og voksne i barnehage og skole, i tett dialog med foresatte, skal føre til gode leke – og læringsmiljøer. Det skal oppleves som meningsfullt og godt å være i barnehagen eller på skolen. Samhandling mellom skolene, og med lokalmiljøene, er en viktig premiss for å lykkes.

Figur 8: Ungdommen får taletid i politisk utvalg.

Kvaliteten i skoler og barnehager, her definert som omgivelsenes oppfatning, påvirker barnefamiliers valg av bostedskommune.

Elevtallsutviklingen er svakt negativ. Det påvirker i neste omgang kommunens inntektsgrunnlag og presser våre muligheter for å opprettholde gode tjenester på alle tjenesteområder.

Kommunen har de siste årene satset betydelig på skoleutbygging gjennom etablering av AKSET kultur- og skolesamfunn i 2015 og nytt oppvekstsenter vest i 2022. Etablering av et helhetlig skoleløp fra barneskole til videregående i tilknytning til Akset kultur- og skolesamfunn, gir mulighet for ny samhandling på tvers av fag og organisasjoner. Etablering av oppvekstsenter vest, med skole og barnehage i samme areal, gir muligheten til å se hele løpet fra 0-13 år i sammenheng. Sambruk av areal og stor grad av samhandling er viktige forutsetninger for å lykkes. Det legges i tillegg stor vekt på bruken av et spennende uteareal rundt senteret.

Tilgjengelig offentlig data viser at oppvekstområdet i Inderøy har god kvalitet, men det er fortsatt målsettinger som ikke er nådd. Som kommune skal vi arbeide for stadig bedring gjennom evaluering og oppfølging av våre målsettinger. Deltakelse i utviklingsprosjektene ABSOLUTT (2020-2022) og Oppfølgingsordningen (for grunnskolen, 2020-2023), vil bidra til et enda større fokus på kvalitet i tjenestetilbudet.

Gode resultat over år må krediteres en høgt kompetent og ansvarsbevisst stab med lærere og fagarbeidere. Dette er kvalitet vi som kommune nyter godt av – og som gir godt omdømme. Vår ambisjon må være å gi barn og unge en utdanning og oppvekst som gir en god faglig og sosial kompetanse som igjen vil gjøre dem godt rustet for voksenlivet. Inderøy kommune skal ha som målsetting å ligge på eller over nasjonalt nivå på områdene resultater, læringsmiljø og gjennomføring.

Kvalitetsplan for oppvekst 2018-2021 skal sammen med kommunedelplan for grunnskolen i Inderøy og utviklingsprosjektene nevnt over, ivareta de områdene som kommunen satser spesielt på for å oppnå gode resultater innenfor oppvekstområdet.

7.6.1.3 Teknisk drift og infrastruktur

Inderøy kommune har et etterslep på kommunale bygg og veier, og det er i deler av kommunen for lav kapasitet på høyhastighets bredbånd og dårlig mobildekning.

I årene 2020-2022 gjør kommunen tunge investeringer innen helsebygg og oppvekstbygg, og reduserer med dette vedlikeholdsetterslepet mye. Utfordringen videre blir å sørge for godt vedlikehold av de nye byggene, for å unngå at man igjen opparbeider seg et stort etterslep.

Figur 9: Kommunalt bygg, Straumens eldste, som leies ut til lokal bedrift. Pusset opp de seneste årene.

Inderøy kommune har i dag en vannkilde som har en del begroing. Man er i praksis avhengig av kapasiteten på Vådalsvatnet for å kunne levere nok vann. Etter flere år med vanningsrestriksjoner settes det i gang tiltak for å optimalisere vannbehandlingskapasiteten ved Røflo VBA for å kunne tilfredsstille behovet for drikkevann. Parallelt burde det i et bærekraftperspektiv jobbes med å redusere forbruket av rent drikkevann til formål som vanning av hager og landbruksareal.

Med økende fokus på klima og nedbørsmengder, bør det kommunale overvannsystemet vurderes oppdimensjonert i reguleringsplanprosesser.

De viktigste utfordringene fram mot 2030 er oppsummert som følger:

- ✓ Arealeffektiv bygningsmasse
- ✓ Riktig dimensjonert overvannshåndtering
- ✓ Tilstrekkelig vannkilder og rensekapasitet i egen kommune.

7.6.2 Mål – Kommunale tjenester

7.6.2.1 Hovedmål

- **Inderøy kommune sine tjenester skal ha høy kvalitet og yte god service med høy kvalitet – med tjenester som skal være lett tilgjengelig for alle. Dette skal følges opp med blant annet brukerundersøkelser.**
- **Livsmestring hele livet.**
- **Kommunens tjenester på oppvekst og kultur skal bidra til at barn og unge får en trygg oppvekst preget av medvirkning, mangfold og bærekraft - slik at barn og unge blir selvstendige, kunnskapsrike og utvikler demokratisk deltakelse.**
- **Tidlig innsats brukes som et sentralt virkemiddel innenfor alle tjenesteområder.**
- **Alle skal oppleve likeverdige tjenestetilbud.**

7.6.2.2 Delmål helse og omsorg

- Inderøy kommune har tilpassede og differensierte helse- og omsorgstjenester.
- Innbyggerne har gode forutsetninger for å ivareta egen helse, trivsel og livskvalitet.
- Drive folkehelsearbeid.
- Møte alle på en måte som fremmer likeverd og medbestemmelse
- Bidrar til mestring i møte med helse- og livsutfordringer
- Jobbe for å bekjempe ensomhet og for at alle har tilgang på et variert kulturtilbud og muligheten til å drive friluftsliv.
- Ha dag/aktivitetstilbud til mennesker som har falt utenfor arbeidslivet.
- Jobbe for et aldersvennlig samfunn slik at eldre mennesker kan delta, leve aktive liv og bevare sin selvstendighet så lenge som mulig.
- Tilrettelegge for livsgledeshjem / «leve hele livet».
- Ha tilstrekkelig med plasser, og tilby aktiviteter, ved omsorgssentrene.
- Legge til rette for frivillighetens satsing på møteplasser og fysisk og sosial aktivitet.
- Rekruttere tilstrekkelig antall kvalifiserte arbeidstakere innen helsesektoren.

7.6.2.3 Delmål oppvekst (skole/barnehage)

- Det skal legges til rette for barn- og elevmedvirkning i alle prosesser som angår barn/unges oppvekst. Barn og unge må få øvelse i å foreta bevisste valg og verdivalg til beste for seg selv og fellesskapet.
- Det skal legges til rette for godt samarbeid med hjemmet. Foreldre/foresattes medansvar i barnehage og skole må ivaretas, tydeliggjøres og sikres.
- Kommunen må sikre krav om rett hjelp til rett tid med særlig vekt på tidlig innsats og utjevne tiltak.
- Tverrfaglig samarbeid og god samhandling barn - voksne, må sikres for å få gode leke- og læringsmiljøer.
- Godt fysisk og psykososialt leke- og læringsmiljø skal fremme helse og trivsel; livsmestring. Det skal bidra til gode utviklingsmuligheter for barn og unge slik at alle gis like muligheter til å utvikle sine evner og talent, individuelt og i samarbeid med andre.
- Målsettingen er at elevene skal ligge på eller over nasjonalt nivå ved Nasjonale prøver i lesing, skriving og regning.
- Barnehage og skole skal ha et godt samspill med andre kommunale tjenesteområder (eks. helsestasjon, familiesenteret, PPT), nærings- og arbeidsliv, kunst- og kulturliv og andre deler av lokalsamfunnet.

7.6.2.4 Delmål teknisk drift (Eiendom og VVA)

- Vegnettet skal utformes, bygges og drives slik at det kan oppfylle den funksjon vegen har i kommuneplanens arealdel/reguleringsplaner.
- Kommunen skal ha en bevisst holdning til hva som skal være kommunal veg, og drifte disse for å opprettholde funksjon og kvalitet over tid.
- Vegen skal være trygg å ferdes på for alle trafikkanter.
- Alle kommunale vann- og avløpsanlegg skal forvaltes, driftes og utbygges slik at innbyggere og næringsliv får tilbud om tilstrekkelig vann av tilfredsstillende kvalitet og mengde.
- Kommunale bygg og eiendommer skal driftes og forvaltes på en måte som ivaretar byggenes verdi og funksjon på en god måte.
- Inderøy kommune skal være en samarbeidspartner /pådriver i arbeidet med å rydde opp i gamle anlegg for spredt avløp for å forhindre forurensning.

7.6.3 Handlingsdel – kommunale tjenester

- Kommunedelplan for helse og omsorg, vedtatt 2013
- Kommunedelplan for folkehelse, vedtatt 2014
- Kommunedelplan for oppvekst, vedtatt 2015
- Kommunedelplan for miljø, vedtatt i 2015
- Temaplan veg, vedtatt 2012- årlig revidering
- Temaplan vann og avløp, vedtatt 2013 – årlig revidering
- Temaplan kommunale bygg – planlagt revidering 2017.

7.7 Kommunen som organisasjon

7.7.1 Status og utfordringer

Inderøy kommune er med sine 6800 innbyggere en middelsstor norsk kommune. I Inderøy kommune er det ca. 580 ansatte med ca. 435 årsverk. Alderssammensetningen viser at en har 90 årsverk i aldersgruppen 60-67 år pr. januar 2017. Det er noe lavere antall enn i forrige planperiode, men det gir kommunen utfordringer i forhold til å rekruttere og beholde arbeidstakere.

I følge sentrale målinger er Inderøy kommune en veldrevet kommune – med gjennomgående høyt tjenestenivå til relativt lave kostnader. Vi har ikke indikasjoner på at noen områder produserer spesielt dårlige tjenester der det bør settes inn spesiell innsats. Målsettingene for samfunnsplanperioden må derfor være å gjøre det gode bedre – med visjon om å bli best – i lag.

Inderøy kommunes utfordringer i forhold til ambisjonen om å levere de gode tjenester vil naturlig nok reflektere gjennomgående utfordringer i kommune-Norge:

- ✓ Økende konkurranse om kompetent arbeidskraft. Kompetent arbeidskraft er en forutsetning for god kvalitet på tjenester.
- ✓ Et betydelig etterslep når det gjelder vedlikehold av realkapitalen – i form av bygg og veger. Dette hemmer naturlig nok tjenesteytingen.
- ✓ Utfordringer med å sikre optimale oppvekstvilkår for utsatte barn og unge.
- ✓ En langsiktig omstillingsutfordring i forhold til veksten i antall eldre.
- ✓ Begrenset økonomisk handlingsrom, og nedtrapping av inndelingstilskudd (tilskudd fra kommunesammenslåingen mellom de to gamle kommunene Inderøy og Mosvik) fra 2027.
- ✓ Kommunens gjeldsbelastning har økt betydelig de siste årene. Det gjør kommunen mer sårbar for rentesvingninger. I både et kortsiktig og langsiktig perspektiv er det en målsetting å få ned kommunens gjeldsgrad.

For å imøtekomme de demografiske og økonomiske utfordringene framover, ble det i forrige kommunestyreperiode gjennomført tunge strukturprosesser innenfor både oppvekstsektoren og helse- og omsorgssektoren. I planperioden skal disse beslutningene iverksettes, økonomiske effektiviseringsgevinster tas ut og tjenester videreutvikles. Dette gir lite rom for nye store investeringer i planperioden, og det betinger at Inderøy kommune som organisasjon stadig søker omstillingsmuligheter – både på sektornivå og på de enkelte enhetene. For å lykkes i dette arbeidet er kommunen avhengig av motiverte og løsningsorienterte medarbeidere, og satsingen på Inderøy som helsefremmende organisasjon skal være bærende også framover i tid.

Figur 10: Inderøy rådhus med PRIDE-flagget.

7.7.2 Mål – Kommunen som organisasjon

7.7.2.1 Hovedmål

- **Inderøy skal være en helsefremmende organisasjon med fokus på medarbeiderskap, heltidskultur og partssamarbeid.**
- **Kommunens enheter må til enhver tid ha god økonomisk styring som sikrer bærekraftig og langsiktige tjenester.**
- **Inderøy kommune skal være en attraktiv arbeidsplass med fokus på utvikling.**

7.7.2.2 Delmål for personalpolitikken

- Kommunens overordna verdier med Åpenhet, Raushet og Respekt, skal legges til grunn i organisasjonspolitikken.
- Gjøre ledere og medarbeidere i stand til å lede og arbeide på nye måter.
- Nærvær og heltid er viktige områder for å sikre kvalitet i tjenestene og for å beholde og rekruttere dyktige medarbeidere. I planperioden må fortsatt nærvær og heltid være sentrale fokusområder.
 - ✓ Et langsiktig mål for nærvær må være 95 %, og det må holdes høy aktivitet for å nå målet.
 - ✓ Inderøy kommune skal ha heltid som norm. Annet avtales mellom partene. Samarbeid mellom kommune og organisasjonene er nøkkelen til å oppnå dette.

- Det må være fokus på at folk står lenger i jobb, og gis mulighet for omskolering/relevant etter- og videreutdanning ved behov.
- Inderøy kommune har fokus på samskaping, innovasjon og digitale løsninger som en naturlig del av arbeidshverdagen.
- Nye arbeidsmåter og videreutvikle kultur for deling, læring og samarbeid - innad og med omverden, blir viktig.
- Verdigrunnlag og arbeidsgiverpolitikk skal ha et tydelig mangfoldperspektiv.
- Kommunens organisasjon skal gjenspeile sammensetningen i befolkningen.
- For å være en attraktiv arbeidsgiver bør følgende innsatsområder prioriteres:
 - ✓ Nærvær
 - ✓ Heltid
 - ✓ Partssamarbeid
 - ✓ Medarbeiderskap
 - ✓ Lederskap
 - ✓ Kompetanse

7.7.2.3 Delmål for økonomisk styring av kommunen

Nedtrappingen av inndelingstilskuddet skjer samtidig med et ønske om befolkningsøkning og en sannsynlig sterk vekst i bistands- og omsorgsbehovene. Denne utfordringen krever at valgte strategier innenfor både tjenesteproduksjon og organisasjonsutvikling følges, og at kommunen ikke pådrar seg ytterligere gjeldsbelastning for å lette omstillingsbyrden fram i tid.

I planperioden må følgende prioriteres;

- Effektiviseringspotensialer som følge av de store omstillingene innenfor helse- og omsorg og oppvekst må tas ut.
- Betale ned gjeld for å redusere fremtidige kapitalkostnader.

7.7.3 Handlingsdel – Kommunen som organisasjon

- Budsjett og økonomiplan for 2016-2019
- Strategisk arbeidsgiverpolitikk. Vedtatt 2013
- Handlingsplan for HMS/nærvær 2012- 2015
- Strategisk kompetanseplan 2012- 2015
- Handlingsplan for heltid 2012-2015.
- Organisasjonspolitisk plan

7.8 Inderøy som samarbeidspartner

7.8.1 Status og utfordringer

Inderøy skal arbeide for en sterk Innherredsregion, gjerne i form av regionråd for Innherred, eller en annen form for et mer formalisert regionalt samarbeid, og felles utvikling av Trøndelag. Det må være et godt samspill mellom kommunene for å oppnå resultater innenfor transportutbygging, næringsutvikling og kulturaktiviteter. Innherred har i realiteten et felles arbeidsmarked og har et utstrakt samarbeid både innenfor næringsliv og offentlige tjenester. Inderøy er en bokommune med en forholdsvis stor dagpendling ut av kommunen. Det regionale samarbeidet vil ha stor betydning med tanke på å videreutvikle gode samferdselstilbud innenfor jernbane og veinettet samt å holde en høy profil på utdanningstilbudet innenfor videregående skole.

I 2019 startet Trøndelag Fylkeskommune opp samarbeidsprosjektet Innherredsbyen. Prosjektet skal resultere i en felles areal- og transportstrategi for kommunene som deltar (Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal, Levanger og Frosta). Strategien skal sikre en omforent og koordinert tilnærming til areal- og transportplanlegging i kommunene.

Parallelt med dette har politikerne i Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger vedtatt at disse kommunene skal utrede mulige samarbeidsløsninger innenfor de fleste fagområder. Arbeidet ble satt i gang høsten 2020.

7.8.2 Mål – Inderøy som samarbeidspartner

7.8.2.1 Hovedmål

- **Inderøy kommune skal styrke samarbeidet med nabokommuner for å utvikle tjenestetilbudet.**
- **Inderøy skal arbeide for en sterk Innherredsregion gjennom eget regionråd for Innherred, samt en felles utvikling av Trøndelag.**

7.8.2.2 Delmål

- Videreutvikle gode og tidsriktige samferdselstilbud i regionen
- Fremme felles næringspolitikk og lokalisere nye virksomheter i regionen.
- Utvikle trygge helsetilbud
- Utvikle regionen som en sterk utdannings- og kulturregion.
- Fremme felles regionale fritids- og aktivitetsanlegg.
- Være et knutepunkt i aksene E6- Fosen

7.8.3 Handlingsdel – Inderøy som samarbeidspartner

- Budsjetten og økonomiplan 2016 - 2019
- Kommunedelplan næring, vedtatt 2013
- Kommunedelplan kultur, vedtatt 2013